

COLLECTIEF SÚDWESTKUST

Beheerpakketten Agrarisch Natuur- & Landschapsbeheer

Open Grasland, **Beheerjaar 2023** (concept)

Dit document bevat de concepten voor de beheerpakketten die collectief Súdwestkust vanaf 2023 in het ANLb kan gebruiken. Ze zijn nog niet formeel goed gekeurd, er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De gebruikte input: discussies met collectieven, waterschappen en experts van leefgebieden, met RVO en NVWA.

Cumulatie en Grondgebruik

Cumulatie is het ‘stapelen’ van pakketten. In de meeste gevallen is dit niet toegestaan, vanwege ontoelaatbare staatssteun. Er zijn echter uitzonderingen. In onderstaande tabel wordt in de tweede kolom aangegeven welke cumulatiemogelijkheden er zijn. In de derde kolom wordt aangegeven op welk(e) terreintype(n) het pakket toegepast kan worden.

Concept (uit overzicht B&N 11-10-2022)

Pakket	Cumulatiemogelijkheden	Grondgebruik
1 Grasland met rustperiode	7, 8	Grasland
3 Plasdras voor weidevogels		Grasland
4 Legselbeheer op grasland	8	Grasland
5 Kruidenrijk grasland	7, 8	Grasland
6 Extensief beweid grasland	7, 8	Grasland
7 Ruige mest *	VERPLICHT! 1, 5, 6, 8	Grasland
8 Hoog waterpeil voor weidevogels	1, 4, 5, 6, 7, 10, 41	Grasland
10 Natuurvriendelijke oever	8	Landschap
12a Baggeren	12b	Landschap
12b-d Ecologisch slootschonen	12a	Landschap
41 Ontwikkeling kruidenrijk grasland	8	Grasland
42 Legselbeheer op bouwland		Bouwland

* **Pakket 7** (Ruige mest) kan niet zonder cumulatie worden afgesloten.

Overzicht beheerpakketten en tarieven ANLb 2023

ANLb open grasland		1-2-2023
Nr	Naam pakket	vergoeding
1	Grasland met rustperiode	per ha.
a	1 april - 1 juni	450
b	1 april - 8 juni	650
c	1 april - 15 juni	800
d	1 april - 22 juni	950
e	1 april - 1 juli	1.250
f	1 april - 8 juli	1.400
q	1 mei - 1 juni; met voorweiden	300
s	1 mei - 8 juni; met voorweiden	350
l	1 mei - 15 juni; met voorweiden	400
r	8 mei - 8 juni; met voorweiden	300
t	8 mei - 15 juni; met voorweiden	350
m	8 mei - 22 juni; met voorweiden	400
u	15 mei - 15 juni; met voorweiden	300
3	Plas-dras	per ha.
c	plasdras 15 februari - 15 juni	2.700
i	plasdras 3 weken tussen 15 mei - 1 augustus	800
l	plasdras 8 weken tussen 15 mei - 1 augustus	2.100
o	greppel plasdras 1 maart - 15 juni	2.650
p	greppel plasdras 1 maart - 1 juli	2.750
4	Legselbeheer	per ha.
a	nestbescherming op grasland	25
d	nestbescherming grasland, 2 weken rust van 1-5 tot 1-8	450
e	nestbescherming grasland, 3 weken rust van 1-5 tot 1-8	550
f	nestbescherming grasland, 4 weken rust van 1-5 tot 1-8	650
5	Kruidenrijk grasland	per ha.
a	1 april - 15 juni	1.400
b	1 april - 22 juni	1.500
c	1 april - 1 juli	1.600
d	1 april - 8 juli	1.700
h	kruidenrijke graslandrand, tot 1 juni (bufferstrook 1 meter)	1.000
h.1	kruidenrijke graslandrand, tot 1 juni (bufferstrook 3 meter)	550
h.2	kruidenrijke graslandrand, tot 15 juni (bufferstrook 1 meter)	1.150
h.3	kruidenrijke graslandrand, tot 15 juni (bufferstrook 3 meter)	700

Overzicht Beheerpakketten ANLb, Open Grasland 2023 concept

ANLb open grasland		1-2-2023
Nr	Naam pakket	vergoeding
6	Extensief beweid grasland	per ha.
a	1 mei / 15 juni, min. 1 tot max. 1,5 GVE	750
c	1 mei / 15 juni, min. 1 tot max. 3,0 GVE	550
d	1 mei / 1 juli, min. 1 tot max. 1,5 GVE	900
e	15 mei / 1 juli, min. 1 tot max. 1,5 GVE	750
6e.2	extensief beweid grasland, 15 mei / 1 juli, min. 1 tot max. 3,0 GVE	550
7	Ruige mest	per ha.
a	rijland	120
8	Hoog waterpeil	per ha.
d	verhoging met 20 cm, vanaf 15 mrt	120
41	Ontwikkeling kruidenrijk grasland	per ha.
a	verschrallen voedselrijk grasland	550
b	doorbreken Witbol dominantie	950
42	Legselbeheer op bouwland en uitgesteld zaaien	per ha.
a	legselbeheer op bouwland	25
b	rustperiode op bouwland van 15 maart tot 15 mei	350
c	rustperiode op bouwland van 15 maart tot 22 mei	450
d	rustperiode op bouwland van 15 maart tot 1 juni	550
Z		per ha.
Z.20	mestbeperking op grasland	50
Z.24	verhoging 20 cm, 1 april - 15 juni (Workumerwaard)	75
Z.30	braakstrook op grasland	1.500
Z.65a	wekelijks beweiden, 1 april - 15 juni	350
Z.65b	wekelijks beweiden, 1 april - 22 juni	400
Z.65c	wekelijks beweiden, 1 april - 1 juli	450
Z.70	rustperiode na beweiding	150
Z.71	verlenging weideperiode	75
Z.104	opplussen van legselbeheer	75
Z.111	mozaïektoeslag	50 - 100 - 150

1 Grasland met rustperiode

Beheereisen

- Er worden in de rustperiode van datum x tot datum y geen landbouwkundige bewerkingen uitgevoerd.
- Pakket l, m en q t/m u: Voorweiden en daarna rust: Het grasland wordt vanaf 1 maart en vóór de rustperiode niet gemaaid.

Aanvullende beheervoorschriften

- In de rustperiode vinden op het ANLb-perceel geen bewerkingen plaats, ook geen beweiding.
- Na de rustperiode zijn er geen beperkingen qua bemesting.
- Het te voet betreden van het perceel moet zoveel mogelijk worden beperkt. Uitzonderingen kunnen worden gemaakt voor maatregelen in het kader van het ANLb zelf, maar ook deze moeten zoveel mogelijk worden vermeden.
- De planning voor bewerkingen (maaien, rollen, slepen, scheuren, frezen, (her)inzaaien, doorzaaien en bemesten) na de rustperiode wordt minimaal 36 uur van te voren gedeeld met nazorger en/of mozaïekregisseur zodat er gelegenheid is om aanwezige nesten en/of kuikens te beschermen.

Adviezen

- Het advies is om de voorjaarsbemesting achterwege te laten en na de rustperiode te bemesten. Dit voorkomt een veel te zware snede na de rustperiode. Weidevogelkuikens kunnen zich dan moeilijk voortbewegen door een zwaar gewas.

Pakketvarianten:

1a	rust van 1 april tot 1 juni
1b	rust van 1 april tot 8 juni
1c	rust van 1 april tot 15 juni
1d	rust van 1 april tot 22 juni
1e	rust van 1 april tot 1 juli
1f	rust van 1 april tot 8 juli
1q	voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 1 juni
1s	voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 8 juni
1l	voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 15 juni
1r	voorweiden tot 8 mei, daarna rust tot 8 juni
1t	voorweiden tot 8 mei, daarna rust tot 15 juni
1m	voorweiden tot 8 mei, daarna rust tot 22 juni
1u	voorweiden tot 15 mei, daarna rust tot 15 juni

3 Plasdras voor weidevogels

Beheereisen

- Het land is geïnundeerd (volledig drassig). De inundatieperiode loopt van datum x tot datum y (zie pakketvarianten).

Aanvullende beheervoorschriften

- Plasdrassen kunnen op een heel perceel of deel van het perceel liggen. Plasdras zetten van het land rondom greppels of langs slootkanten is ook mogelijk
- *Pakket i en l*: In de periode tussen 1 mei en 1 augustus wordt een plasdrasperiode gerealiseerd van ten minste a weken (zie beschreven onder pakketten)
- *Pakket i en l*: Bij het afsluiten van het pakket wordt de begindatum van de inundatie in de overeenkomst tussen deelnemer en collectief duidelijk vermeld.

Adviezen

- Om te voorkomen dat de plasdras omgeven wordt door een te zwaar gewas, is het advies om het hele perceel vooraf niet te bemesten, slepen of bloten.
- Om plasdras tot productieve (landbouw)grond te laten behoren is het nodig om minstens één keer per jaar te maaien. Eventueel kan het helpen om de kale, slikkige grond in te zaaien.
- Om te voorkomen dat de plasdras een ecologische val wordt, is het belangrijk om rondom de plasdras rust en dekking aanwezig is, bij voorkeur met kruidenrijk grasland of eventueel grasland met uitgestelde maaidatum, maar dat gewas moet niet te zwaar worden.
- Om te voorkomen dat de plasdras omgeven wordt door een te zwaar gewas, is het advies om ook na afloop terughoudend te zijn met bemesting, het perceel kort de winter in laten gaan.

Pakketvarianten

- 3c Plasdras 15 februari tot 15 juni
- 3i Plasdras in de periode van 15 mei tot 1 augustus, tenminste 3 weken
- 3l Plasdras in de periode van 15 mei tot 1 augustus, tenminste 8 weken
- 3o Greppel-Plasdras 1 maart tot 15 juni
- 3p Greppel-Plasdras 1 maart tot 1 juli

Melden

Startdatum 3i en 3l moet worden gemeld: 5 dagen voor de ingangsdatum.

4 Legselbeheer op grasland

Beheereisen

- Er wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Gevonden nesten worden geregistreerd in het BFVW registratie systeem en/of stalkaart. Voor specifieke soorten kan nestgelegenheid worden geplaatst.
- *Pakket a*: Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen, via enclaves van minimaal 50 m² of via het plaatsen van nestbeschermers.
- *Pakket d-f: Kuikenvelden na legselbeheer*: Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen op een deel van het perceel (tenminste via enclaves van minimaal 50 m²) via een rustperiode van datum x tot y waarbij de vrijwaring tenminste 14 kalenderdagen duurt (zie pakketvarianten).

Aanvullende beheervoorschriften

- De planning voor bewerkingen (maaïen, rollen, slepen, scheuren, frezen, (her)inzaaien, doorzaaien en bemesten) wordt minimaal 36 uur van te voren gedeeld met nazorger en/of mozaïekregisseur zodat er gelegenheid is om aanwezige nesten en/of kuikens) te beschermen.
- Bij de aanwezigheid van legfels wordt 5% van de beheereenheid legselbeheer grasland niet voor 15 juni gemaaid of bewerkt. In overleg met de mozaïekregisseur kunnen deze echter eerder, maar niet voor 1 juni worden gemaaid;
- De pakketten met kuikenvelden (d-f) volgen op pakket a. Dus dit pakket start met pakketvariant 4a, waar nodig wordt het deel met de kuikenvelden omgezet naar 4d.
- De locatie van kuikenvelden (d-f) op het perceel wordt door deelnemer en nazorger bepaald op de meest gunstige plaats(en) voor de weidevogels. De oppervlakte kuikenveld mag over meerdere locaties worden verdeeld. Indien de kuikenvelden in de vorm van randen blijven staan, dan zijn deze minimaal 6 meter breed.
- *Pakket d-f*: In de rustperiode zijn bewerkingen en beweiding niet toegestaan

Adviezen

- Het maaiprotoocol [link](#) kan gebruikt worden om deelnemers te instrueren over het maaïen

Melding

- Bij afsluiten (melding aan gebiedscoördinator) van de 5% kuikenveld (pakket 4d) wordt het tarief van de betreffende beheereenheid legselbeheer (pakket 4a) verhoogd van € 25 naar € 100 per hectare.

Pakketvarianten

4a	Legselbeheer op grasland
4d	Legselbeheer op grasland plus 2 weken rust in periode 1 mei tot 1 augustus
4e	Legselbeheer op grasland plus 3 weken rust in periode 1 mei tot 1 augustus
4f	Legselbeheer op grasland plus 4 weken rust in periode 1 mei tot 1 augustus

5 Kruidenrijk grasland

Beheereisen

- Pakketten a-d: Er worden in de rustperiode van datum x tot datum y geen landbouwkundige bewerkingen uitgevoerd (zie pakketvarianten).
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit lijst b ten behoeve van specifiek doel zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.

Aanvullende voorschriften

- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd
- Het grasland mag niet worden gescheurd en/of gefreesd
- Pakketten a-d: Uitsluitend bemesting met vaste mest toegestaan buiten de rustperiode.
- Pakketten a-d: Beweidning is in de rustperiode niet toegestaan. Bij voorweiden, niet bloten.
- De planning voor bewerkingen (maaïen, rollen, slepen, bemesten etc.) na de rustperiode wordt minimaal 36 uur van te voren gedeeld met nazorger en/of mozaïekregisseur zodat er gelegenheid is om aanwezige nesten en/of kuikens te beschermen.

Adviezen

- De beheereis van de aanwezigheid van indicatorsoorten is bedoeld als indicator voor niet of beperkt bemesten. De kwaliteit van kruidenrijk grasland kan ook gemonitord worden aan de hand van de verschillende ontwikkelingsstadia voor kruidenrijk grasland (Schipper). Bij kruidenrijk grasland past een soortenrijkdom van 15-20 soorten per 25 m² (grassen en kruiden).
- Een 2^e en 3^e keer maaïen en afvoeren is toegestaan. Iedere maaibeurt een kruidenrijk deel (10% of meer) laten staan is gunstig voor zaadsetting bloeiende kruiden en voor insecten.
- Een kruidenrijk grasland dat te zwaar wordt, kan ook een jaar gewisseld worden met bijvoorbeeld extensief weiden, zodat het mozaïek meer variatie krijgt.
- Maximaal 20 ton (bij voorkeur 5-10 ton) ruige stalmest of vaste fractie per hectare uitrijden, om te voorkomen dat de grasmat te zwaar voor weidevogelkuikens wordt.

Pakketvarianten

- 5a Kruidenrijk grasland, rust 1 april tot 15 juni, 4 indicatorsoorten
- 5b Kruidenrijk grasland, rust 1 april tot 22 juni, 4 indicatorsoorten
- 5c Kruidenrijk grasland, rust 1 april tot 1 juli, 4 indicatorsoorten
- 5d Kruidenrijk grasland, rust 1 april tot 8 juli, 4 indicatorsoorten

5h Kruidenrijk graslandrand

Beheereisen

- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit lijst b ten behoeve van specifiek doel zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.

Aanvullende voorschriften

- De beheereenheid is vanaf de insteek 4 meter breed langs de watergang.
- De beheereenheid wordt jaarrond niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
- Maaien is niet toegestaan voor 1 juni c.q. 15 juni.
- Beweiding is altijd toegestaan.
- De beheereenheid mag niet worden gescheurd en/of gefreesd.
- Klepelen in de beheereenheid of het talud is niet toegestaan. Uitzondering hierop is het klepelen in het talud achter de draad als dit noodzakelijk is voor het verwijderen en kort houden van boom- en struikopslag.

Pakketten

- h) kruidenrijke graslandrand, tot 1 juni (bufferstrook 1 meter)
- h.1) kruidenrijke graslandrand, tot 1 juni (bufferstrook 3 meter)
- h.2) kruidenrijke graslandrand, tot 15 juni (bufferstrook 1 meter)
- h.3) kruidenrijke graslandrand, tot 15 juni (bufferstrook 3 meter)

* Er zijn nog onduidelijkheden m.b.t. het randenbeheer. Dit is de enige rand die we bij SWK gebruiken en in meerder leefgebieden ingezet kan worden. Omdat de rand ook over de verplichte bufferstroken wordt gelegd, is nog niet bekend wat voor vergoedingen we mogen hanteren. In eerste instantie houden we de bedragen aan zoals op pagina 2 weergegeven. Dezen kunnen nog naar boven of beneden aangepast worden.

* het is nog niet duidelijk of SWK het baggeren en eco-slootschonen gaat verplichten met randenbeheer of een combi mogelijk gaat maken. Dit hangt er mede vanaf hoe de randen ingezet mogen worden.

6 Extensief beweid grasland

Beheereisen

- Beweiding is verplicht vanaf datum x tot datum y met minimale a en maximale veebezetting b (GVE/ha) (zie pakketvarianten).
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.

Aanvullende beheervoorschriften

- In de periode van extensief beweiden wordt het land verder niet bewerkt. Denk daarbij aan maaien, rollen, slepen, scheuren, frezen, (her)inzaaien, doorzaaien en bemesten.
- In deze periode is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan.

Adviezen

- Dit pakket past bij een productie van ca. 7 ton/ha.

Pakketvarianten

6a Beweiding verplicht van 1 mei tot 15 juni, minimaal 1,0 en maximaal 1,5 GVE/ha.

6c Beweiding verplicht van 1 mei tot 15 juni, minimaal 1,0 en maximaal 3,0 GVE/ha.

6d Beweiding verplicht van 1 mei tot 1 juli, minimaal 1,0 en maximaal 1,5 GVE/ha.

6e Beweiding verplicht van 15 mei tot 1 juli, minimaal 1,0 en maximaal 1,5 GVE/ha.

6e.2 Beweiding verplicht van 15 mei tot 1 juli, minimaal 1,0 en maximaal 3,0 GVE/ha.

GVE tabel (concept)

Soort	Leeftijd/categorie	Coëfficiënt
Runderen	jonger dan zes maanden	0,4
	van zes maanden tot en met twee jaar	0,6
	ouder dan twee jaar	1,0
Paardachtigen	ouder dan zes maanden	1,0
Schapen en geiten		0,15
Varkens	fokzeugen > 50 kg	0,5
	andere varkens	0,3
Pluimvee	leghennen	0,014
	ander pluimvee	0,03

7 Ruige mest

Beheereisen

- Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn; besluit meststoffen 1Ai; Bijlage i uit Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Tabel I) rund (10,13), paard (25), schaap (56), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioïologie uit [lijst a](#).

Aanvullende beheervorschriften

- De ruige stalmest dient vrij te zijn van afval (plastic, touw, folie, drainagebuis etc.)
- Op de beheereenheid wordt in een kalenderjaar ten minste 5 en maximaal 15 ton ruige stalmest of vaste fractie per hectare uitgereden, om te voorkomen dat de grasmat te zwaar voor weidevogelkuikens wordt.
- De ruige stalmest wordt in één keer tussen 1 februari en de begindatum van de rustperiode van het betreffende agrarische beheerpakket, óf vanaf de dag volgend op de einddatum van de rustperiode van het betreffende agrarische beheerpakket tot 1 c.q. 15 september opgebracht, waarbij per beheerjaar slecht één melding gedaan mag worden.
- De planning voor het uitrijden van de ruige mest wordt minimaal 36 uur van te voren gedeeld met nazorger en/of mozaïekregisseur zodat er gelegenheid is om aanwezige nesten te beschermen.
- Dit pakket kan alleen in combinatie met een ander beheerpakket worden afgesloten (zie ook cumulatietabel)

Adviezen

- Overleg met het collectief over het beste moment om de mest uit te rijden. Als er ruige mest of vaste fractie is uitgereden.
- Dit pakket is bedoeld voor beheer gericht op boerenlandvogels. Er wordt ruige stalmest uitgereden, met strodeeltjes of de vaste fractie van drijfmest.

Pakketvarianten

7a Ruige mest

Meldingen

Uitrijden van ruige mest wordt gemeld, binnen 3 dagen aan collectief Súdwestkust (met info: kaart, nr. beheereenheid, hoeveelheid ruige mest en datum uitrijden).

Opmerking

Indien bij controle blijkt dat er een onacceptabele hoeveelheid afval mee is uitgereden kan het collectief een sanctie opleggen en/of het uitbetalen voor de vergoeding intrekken.

8 Hoog waterpeil

Beheereisen

- Waterpeil is 20 cm hoger dan aangegeven polderpeil. Dat is 20 cm boven zomer- dan wel winterpeil (volgens vergunning).

Aanvullende beheervoorschriften

- Er wordt een vergunning aangevraagd bij het Waterschap om het peil hoger te zetten in sloten.
- Het oppervlaktewaterpeil naast de beheereenheid bereikt ná de verhoging een peil t.o.v. het (gemiddelde) maaiveld van 40 centimeter of minder.
- Het pakket kan niet worden afgesloten in gebieden die volgens het peilbesluit van het waterschap een drooglegging hebben van 70 cm of meer (zomerpeil).

Adviezen

- Waar mogelijk wordt gestreefd naar een peil van - 25 cm. of minder onder maaiveld.
- Dit pakket kan heel goed gecombineerd worden met andere beheerpakketten, zoals: Kruidenrijk grasland, grasland met rustperiode of legselbeheer op grasland
- Voor de bepaling van de door de peilverhoging beïnvloede oppervlakte (= oppervlakte waarop de beheervergoeding betrekking heeft en ingetekend in scan-gis) wordt de volgende methode geadviseerd:
 - vanuit de watergang waarin het peil is opgezet wordt aan weerszijden op de oever vanaf de waterlijn 25 meter het land in een effect verwacht.
 - Aan weerszijden van de sloot wordt een breedte van 25 meter ingetekend.

Pakketvarianten

- 8d Het (oppervlakte-)waterpeil naast de beheereenheid wordt met minimaal 20 cm verhoogd t.o.v. het omringend waterpeil, van 15 maart tot 15 juni.

41 Ontwikkeling kruidenrijk grasland

Beheereisen

- Er wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Gevonden nesten worden geregistreerd.
- Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen, via een rustperiode van:
 - *Pakket a* (verschralen productief grasland): 1 april tot 27 april.
 - *Pakket b* (doorbreken Witbol dominantie): 1 april tot 22 mei.
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- Minimaal 2 verschillende indicatorsoorten uit lijst b ten behoeve van specifiek doel zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.

Aanvullende beheervoorschriften

- Het beheer begint met pakketvariant a of b: rust en nesten registreren.
- Gevonden nesten en kuikens worden beschermd door die delen niet te maaien
- De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
- De beheereenheid wordt jaarlijks minimaal drie keer gemaaid en afgevoerd. De eerste maaibeurt gebeurt zo vroeg mogelijk, om een te zwaar gewas en een eventuele dominantie van witbol te voorkomen, laatste maaibeurt in september/oktober.
- Als er een kruidenrijk deel aanwezig is, bijvoorbeeld in de randen, dan minimaal 10% van het kruidenrijkste gewas en/of locaties waar grondbroeders zitten blijft per maaibeurt staan. Per maaibeurt kan dat rouleren.
- (Na)beweiding is mogelijk vanaf 1 augustus.
- Het gewas moet kort de winter in.
- Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of ingezaaid
- Klepelen is niet toegestaan.

Adviezen

- Het ontwikkelen van kruidenrijk grasland vergt maatwerk. Belangrijk is om de uitgangssituatie goed te beoordelen en een meerjarig beheerplan op te stellen. Afwisseling met een pakket extensief beweiden?
- Bij nabeweiding de veedichtheid afstemmen met het collectief.

Pakketvarianten

41a Verschralen voedselrijk grasland

41b Doorbreken Witbol dominantie

42 Legselbeheer op bouwland en uitgesteld zaaien

Beheereisen

- Er wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Gevonden nesten zijn geregistreerd (bijvoorbeeld op stalkaart of via geo informatie).
- *Pakket b-d*: Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen via een rustperiode van datum x tot datum y, waarbij de vrijwaring tenminste 14 kalenderdagen duurt, (zie pakketvarianten).

Aanvullende beheervoorschriften

- *Pakket a*: De beheereenheid wordt tijdens het broedseizoen één of meerdere malen gecontroleerd op aanwezige legsels. Monitoring van nesten en kuikens zoveel mogelijk zonder betreding van het veld uitvoeren (bijvoorbeeld vanaf de rand van het perceel of met drones).
- Nesten moeten worden geregistreerd (digitaal via BFVW) en je moet ook aan kunnen tonen dat er naar nesten gezocht is, ook als er geen nesten zijn. Eventueel registreren via stalkaarten.
- De planning voor bewerkingen (zoals: maaien, slepen, scheuren, frezen, (door)-zaaien en bemesten) wordt minimaal 36 uur van te voren gedeeld met nazorger en/of mozaïekregisseur zodat er gelegenheid is om aanwezige nesten en/of kuikens te beschermen.
- Legselbeheer op bouwland/rust periode op bouwland heeft alleen zin als er aangrenzend opgroeihabitat voor kuikens aanwezig is, daarom altijd zorgen voor opgroeihabitat, zoals kruidenrijke akkerranden of direct aangrenzend weidevogelgrasland.

Adviezen

- Vooral percelen waar de groenbemester niet te vol uit de winter komt zijn geschikt

Pakketvarianten

- 42a Legselbeheer op bouwland
- 42b Rustperiode op bouwland van 15 maart tot 15 mei
- 42c Rustperiode op bouwland van 15 maart tot 22 mei
- 42d Rustperiode op bouwland van 15 maart tot 1 juni

Z.20 Mestbeperking op grasland

Introductie

Weidevogelkuikens kunnen zich moeilijk voortbewegen door een zwaar gewas. Het advies is om de voorjaarsbemesting achterwege te laten en na de rustperiode te bemesten. Dit voorkomt een veel te zware snede na de rustperiode.

Beheervoorwaarden

- Het pakket mag alleen worden toegepast in combinatie met het pakket 1. 'grasland met rustperiode van datum x tot datum y' of pakket 6 'extensief beweid grasland'
- Het is niet toegestaan om drijfmest en/of kunstmest te gebruiken in de periode 15 februari tot het einde van de rustperiode (afhankelijk van het pakket)

Pakketten

Z.20 Mestbeperking 15 februari tot einde rustperiode

Z.24 Hoog waterpeil (Workumerwaard)

Beheervoorwaarden

- Waterpeil is 20 cm hoger dan aangegeven polderpeil. 20 cm boven zomer- dan wel winterpeil (zie pakketvarianten).
- Er wordt door het collectief een vergunning aangevraagd bij het Waterschap om het peil hoger te zetten in sloten. Opbrengstderiving in het aangrenzende perceel wordt vergoed o.b.v. de periode en het peil verschil.
- Het oppervlaktewaterpeil naast de beheereenheid bereikt ná de verhoging een peil t.o.v. het (gemiddelde) maaiveld van 20 centimeter of minder.
- Het pakket kan niet worden afgesloten in gebieden die volgens het peilbesluit van het waterschap een drooglegging hebben van 70 cm of meer (zomerpeil).
- Het collectief bepaalt elk jaar in overleg met de beheerders in het betreffende peilvak de werkelijke datum van ingang, maar nooit later dan 1 april. Collectief streeft er naar om ingangsdatum zo dicht mogelijk op 1 februari in te laten gaan.
- In overleg met Waterschap kan besloten worden dat, bij extreme omstandigheden, het waterpeil tijdelijk verlaagd mag worden
- Het beheerpakket is toegestaan in combinatie met pakket 1, 2, 4, 5 en 6
- **Dit pakket kan alleen gebruikt worden in werkgebied De Workumerwaard**

Adviezen

- Waar mogelijk wordt gestreefd naar een peil van - 25 cm. of minder.
- Voor de bepaling van de door de peilverhoging beïnvloede oppervlakte (= oppervlakte waarop de beheervergoeding betrekking heeft en ingetekend in scan-gis) wordt de volgende methode geadviseerd:
 - vanuit de watergang waarin het peil is opgezet wordt aan weerszijden op de oever vanaf de waterlijn 25 meter het land in een effect verwacht.

Pakketvarianten

Z.24 Het (oppervlakte-)waterpeil naast de beheereenheid wordt met minimaal 20 cm verhoogd t.o.v. het omringend waterpeil, van 1 april tot 15 juni.

Z.30 Braakstrook grasland

Beheervoorwaarden

- Toe te passen op grasland met ANLb-beheerpakketnummer A01 of A05
- Er wordt een rustperiode in acht genomen van 15 maart tot 15 juni.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. voor pleksgewijze (op maximaal 10% van de oppervlakte) bestrijding van haarden zoals akkerdistel, ridderzuring, jacobskruiskruid en brandnetel.
- De braakstrook dient voor 1 maart gerealiseerd te zijn. Indien niet mogelijk dan overleg met gebiedscoördinator.
- In de rustperiode vinden geen bewerkingen plaats op de braakstroken.
- Het oppervlak frezen is toegestaan buiten de rustperiode. Ploegen is niet toegestaan.
- Uitsluitend bemesting met vaste mest toegestaan buiten de rustperiode.
- Dit pakket kan alleen in combinatie met het beheerpakket 1 of 5 worden afgesloten.

Opmerking

- Eventueel kan een braakstrook voor de rustperiode ingezaaid worden met kruidenrijk mengsel.
- In overleg met de gebiedscoördinator wordt bepaald waar de braakstroken toegepast worden, het aantal braakstroken op één perceel en hoe groot deze zijn.

Attentiepunt:

De braakstrook mag niet op een verplichte bufferstrook liggen.

Z.65 Wekelijks beweiden

Introductie

Beweiding van grasland draagt bij aan het habitat voor doelsoorten weidevogels. Het is waardevol voor insecten en insecten etende vogels die voorkomen op wat korter gras en een bepaalde beweidingsdruk kunnen hebben, bijvoorbeeld de Kievit. De mestflaten van het vee trekken insecten aan die als voedsel dienen voor volwassen vogels en de wat oudere kuikens.

Het niet maaien van deze percelen in de broed- en opgroeiperiode zorgt daarbij voor extra rust in het veld. De deelnemer zorgt ervoor dat de vegetatie in genoemde periode zodanig is dat deze open en doorwaadbaar is voor weidevogelkuikens.

Beheervoorwaarden

- Er wordt op minimaal 3 kavels en maximaal 7 kavels geweid Dit pakket kan alleen in combinatie met beheerpakket legselbeheer (4a) worden afgesloten.
- Het grasland wordt vanaf 1 maart en voor de rustperiode niet gemaaid.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1x gemaaid en afgevoerd.
- Nestbescherming minimaal 50 meter, bij voorkeur, met draad en stroom. Anders nestbeschermers.
- In genoemde perioden is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in de rustperioden niet toegestaan.
- In de rustperiode vinden op het ANLb-perceel geen landbouwkundige bewerkingen* plaats, uitgezonderd een enkele tussentijdse breedwerpig kunstmestgift of bovengrondse bemesting (geen injectie of sleepvoet).
- De gebiedscoördinator bepaald met de beheerder welke percelen hiervoor in aanmerking komen.
- **In genoemde periode vindt op het ANLb perceel rust of beweiding plaats. Waarvan minimaal 2 weken rust aaneengesloten na de beweidingsperiode.**
- **De tijdstippen, de duur, frequentie, intensiteit en systeem van beweiden is naar inzicht van de deelnemer en de mozaïekregisseur maar in dienst van de weidevogel.**

Advies

- Dit pakket is bedoeld om in mozaïek te verwerken met pakketten uitgesteld maaien, kruidenrijk, extensief weiden, plasdras en hoog waterpeil.

Pakketten	Tarieven
Z.65a Beweiding en rust van 1 april tot 15 juni	€ 350
Z.65b Beweiding en rust van 1 april tot 22 juni	€ 400
Z.65c Beweiding en rust van 1 april tot 1 juli	€ 450

Z.70 Rustperiode na beweiding

Introductie

Na beweiding van grasland is het soms gewenst om nog 1 a 2 weken te wachten met maaien.

Beheervoorwaarden

- Er worden in de rustperiode van datum x tot datum y geen landbouwkundige bewerkingen uitgevoerd.

Pakketten

Z.70 Rustperiode na beweiding

Tarieven

€ 75 per week per hectare

Z.71 Verlenging weideperiode

Introductie

Na beweiding van grasland is het soms gewenst om nog 1 a 2 weken langer door te gaan met weiden.

Beheervoorwaarden

- Er worden in de periode van datum x tot datum y geen landbouwkundige bewerkingen uitgevoerd.

Pakketten

Z.71 Verlenging weideperiode

Tarieven

€ 75 per week per hectare

Z.104 Opplussen van legselbeheer

Algemeen:

De beheereenheid legselbeheer A04a wordt veel gebruikt. Voornamelijk bij bedrijven die aan weidevogelbeheer doen. Indien er geen weidevogels zijn en/of er geen kuikenstroken (A04d) worden afgesloten, dan voldoet de vergoeding van € 25 / hectare.

Indien er wel kuikenstroken (A04d) worden afgesloten dan krijgt de rest van het pakket legselbeheer (A04a) een plus van € 75.

Beheervoorwaarden

- Kan alleen cumuleren met pakket A04a legselbeheer op grasland
- Kan alleen gebruikt worden indien op het perceel met legselbeheer (A04a) minimaal 5% kuikenveld wordt afgesloten.

Z.111 Mozaïektoeslag

Algemeen:

Toeslag voor:

- Hogere bewerkingskosten (o.a. maaien, kuilen) doordat vaker en met kleinere eenheden bewerkingen uitgevoerd worden;
- Hogere opslagkosten van meer voer van verschillende kwaliteit;
- Hogere kosten voor het voeren van verschillende voerkwaliteit.

Belangrijk sturingsmiddel:

- Stimuleren van weiden, plasdrassen, kruidenrijk gras en hoog waterpeil;
- Stimuleren van meer zwaar beheer;
- Stimulans voor specifieke c.q. gevarieerde beheerpakketten.

Twee doelen:

- Beter beloning voor extra inspanningen boer;
- Beter weidevogelmozaïek.

Pakketgroepen

- 1 l t/m u voorweiden en rustperiode
- 3 c, o en p (greppel) plasdras
- 5 a-d kruidenrijk grasland
- 6 a, c, d, e extensief weiden
- Z.65 wekelijks beweiden
- 8 d Hoog Waterpeil

Clusters

		eisen
A. Plasdras,	pakketten: 3	> 0,4 ha.
B. Kruidenrijk,	pakketten: 5	> 2,0 ha.
C. Weiden,	pakketten: 1 (l-u), 6, Z.65	> 2,0 ha.

Voorwaarden

- verplicht van ieder cluster 1 pakket
- de pakketten liggen in één en hetzelfde mozaïek
- % totaal beheerclusters > 20% van totaal netto beheer
- toeslag bij 3 verschillende pakketgroepen € 50 *
- toeslag bij 4 verschillende pakketgroepen € 100 *
- toeslag bij 5 verschillende pakketgroepen € 150 *

* toeslag is bedrag per aantal hectares pakketgroepen

Attentiepunt:

Mozaïektoeslag is een nieuwe pakket per 2023. Het is ter stimulering bedoeld. Collectief Súdwestkust hoopt dat er veel gebruik van gemaakt wordt. Een risico is dat er geen budget meer voor beschikbaar is. In zo'n bijzonder geval houdt collectief Súdwestkust zich het recht toe om de voorwaarden c.q. tarieven van dit pakket jaarlijks te kunnen wijzigen.